

TẬP LÀM VĂN

(1 tiết)

I - MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Rèn kĩ năng nói : Nghe kể câu chuyện *Chàng trai làng Phù Ủng*, nhớ nội dung câu chuyện, kể lại đúng, tự nhiên.

2. Rèn kĩ năng viết : Viết lại câu trả lời cho câu hỏi b hoặc c, đúng nội dung, đúng ngữ pháp (viết thành câu), rõ ràng, đủ ý.

II - ĐỒ DÙNG DẠY - HỌC

- Tranh minh hoạ truyện *Chàng trai làng Phù Ủng* trong SGK.
- Bảng lớp viết :
 - + Ba câu hỏi gợi ý kể chuyện.
 - + Tên : Phạm Ngũ Lão (1255 – 1320).

III - CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY - HỌC

A - MỞ ĐẦU

GV giới thiệu sơ lược chương trình *Tập làm văn* của học kì II :

– HS được tiếp tục rèn kĩ năng nghe và kể lại 1 câu chuyện trong một số giờ Tập làm văn.

– Các em còn được tập điều khiển một số buổi họp tổ, họp lớp ; tập viết một đoạn thư, ghi chép sổ tay ; thuật lại nội dung một số quảng cáo hoặc tin tức ; viết đoạn văn kể và tả họp chủ điểm.

B - DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Trong tiết học hôm nay, các em sẽ lắng nghe thầy (cô) kể câu chuyện *Chàng trai làng Phù Ủng*. Đó là câu chuyện về Phạm Ngũ Lão – một vị tướng rất giỏi của nước ta thời Trần.

2. Hướng dẫn HS nghe - kể chuyện

a) Bài tập 1

– HS nghe – kể chuyện

+ GV nêu yêu cầu của BT. Giới thiệu về Phạm Ngũ Lão : vị tướng giỏi thời nhà Trần, có nhiều công lao trong hai cuộc kháng chiến chống quân Nguyên, sinh năm 1255, mất năm 1320, quê ở làng Phù Ủng (nay thuộc tỉnh Hải Dương).

+ HS đọc yêu cầu của bài, đọc 3 câu hỏi gợi ý là điểm tựa để nhớ câu chuyện, quan sát tranh minh hoạ.

+ GV kể chuyện hai, ba lần (Phần đầu : chậm rãi, thông thả. Đoạn Hưng Đạo Vương xuất hiện : giọng dồn dập hơn. Phần đối thoại : lời Hưng Đạo Vương : ngạo nhiên ; lời chàng trai : lễ phép, từ tốn. Trở lại nhịp thông thả ở những câu cuối).

• GV kể xong lần 1, hỏi HS : *Truyện có những nhân vật nào ?* (Chàng trai làng Phù Ủng, Trần Hưng Đạo, những người lính). (GV nói thêm về Trần Hưng Đạo : Tên thật là Trần Quốc Tuấn, được phong tước Hưng Đạo Vương nên còn gọi là Trần Hưng Đạo. Ông thống lĩnh quân đội nhà Trần, hai lần đánh thắng quân Nguyên (1285, 1288).

• GV kể lần 2. Sau đó hỏi HS (theo 3 câu hỏi gợi ý) :

Câu hỏi a : *Chàng trai ngồi bên vệ đường làm gì ?* (Ngồi đan sọt)

Câu hỏi b : *Vì sao quân lính đâm giáo vào đùi chàng trai ?* (Chàng trai mãi mê đan sọt không nhận thấy kiệu Trần Hưng Đạo đã đến. Quân mở đường giận dữ lấy giáo đâm vào đùi để chàng tỉnh ra, dời khỏi chỗ ngồi.)

Câu hỏi c : Vì sao Trần Hưng Đạo đưa chàng trai về kinh đô ? (Vì Hưng Đạo Vương mến trọng chàng trai giàu lòng yêu nước và có tài : mài nhĩ việc nước đến nỗi giáo đâm chảy máu vẫn chẳng biết đau, nói rất trôi chảy về phép dùng binh.)

• GV kể lần 3 (với lớp HS trung bình).

– HS tập kể

+ Từng tốp 3 HS tập kể lại câu chuyện – kể nhỏ để không ảnh hưởng đến nhóm khác. GV theo dõi, giúp đỡ các nhóm.

+ Các nhóm thi kể theo các bước :

• Hai, ba HS trình độ tương đương (cùng là HS khá, giỏi hoặc cùng là HS trung bình, yếu) đại diện hai, ba nhóm thi kể toàn bộ câu chuyện.

• Từng tốp 3 HS phân vai (người dẫn chuyện, Hưng Đạo Vương, Phạm Ngũ Lão) kể lại toàn bộ câu chuyện.

+ Cả lớp và GV nhận xét cách kể của mỗi HS và từng nhóm. Cả lớp bình chọn cá nhân, nhóm kể chuyện hay nhất, những HS chăm chú nghe bạn kể chuyện và có nhận xét chính xác nhất.

Sau đây là nội dung truyện :

Chàng trai làng Phù Ủng

Sáng hôm ấy, bên vệ đường làng Phù Ủng có một chàng trai đội nắng ngồi đan sọt. Những giọt mồ hôi lấm tấm trên khuôn mặt trẻ trung. Thỉnh thoảng, chàng ngừng tay, dăm chiêu suy nghĩ, rồi lại cúi xuống đan thoăn thoắt.

Giữa lúc ấy, đoàn quân đưa Trần Hưng Đạo đi qua làng. Lối hẹp, quân đông, vồng xe chật đường, loa thét đình tai. Vậy mà chàng trai vẫn ngồi điềm nhiên, mài mê đan sọt. Quân mở đường giận dữ lấy giáo đâm vào đùi, máu chảy, chàng vẫn không ngẩng mặt.

Kiều Hưng Đạo Vương xích đến. Lúc ấy, như sục tĩnh, chàng trai vội đứng dậy, vái chào. Hưng Đạo Vương hỏi :

– Đùi bị đâm chảy máu thế kia, ngươi không biết sao ?

Chàng trai đáp :

– Tôi đang mài nhĩ mấy câu trong sách *Binh thư* nên không để ý. Xin Đại vương đại xá cho.

Trần Hưng Đạo hỏi tên, chàng trai xưng là Phạm Ngũ Lão. Hỏi đến phép dùng binh, chàng trả lời rất trôi chảy. Hưng Đạo Vương tỏ lòng mến trọng, đưa theo về kinh đô. Về sau, Phạm Ngũ Lão cầm quân đánh giặc, lập được nhiều chiến công lớn.

Theo Nghìn xưa văn hiến

b) *Bài tập 2*

- HS đọc yêu cầu của bài. (*Viết lại câu trả lời cho câu hỏi b hoặc c.*)
- Cả lớp làm bài cá nhân. Mỗi em chọn viết lại câu trả lời cho câu hỏi b hoặc c. GV nhắc các em trả lời rõ ràng, đầy đủ, thành câu.
- Một số HS tiếp nối nhau đọc bài viết. Cả lớp và GV nhận xét, chấm điểm.

3. Củng cố, dặn dò

GV nhận xét tiết học, khen ngợi những HS kể chuyện hay, viết bài tốt. Yêu cầu HS về nhà tập kể lại câu chuyện cho người thân nghe.